

Risankizumab (Skyrizi®) bij colitis ulcerosa en de ziekte van Crohn

Uw behandelaar heeft met u gesproken over het gebruik van risankizumab (Skyrizi®).

In deze folder krijgt u informatie over de werking en het gebruik van dit medicijn, en hoe u moet handelen in geval van bijwerkingen. Deze informatie is echter geen vervanging voor de bijsluiter. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u daarmee terecht bij uw behandelaar.

Algemeen

De oorzaak van de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa is niet bekend. De behandeling is gericht op het onderdrukken van ontstekingsreacties. Dit leidt tot vermindering van klachten en verkleint de kans op complicaties die zich bij deze ziekten voor kunnen doen. Medicijnen kunnen de darmontstekingen onderdrukken, maar genezen de ziekte niet definitief. Na het afbouwen of stoppen met medicijnen kunnen de ontstekingen en daarmee de klachten weer terugkomen.

Werking

Risankizumab behoort tot de biologische middelen (biologicals) die worden gebruikt bij de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa. Hoewel de precieze oorzaak van beide aandoeningen onbekend is, komt bij patiënten een verhoogde hoeveelheid ontstekingsstoffen (interleukines) voor, als gevolg van een overactieve immuunrespons (afweerreactie) in de darm.

Deze overactieve immuunrespons veroorzaakt ontstekingen in het darmslijmvlies. Risankizumab richt zich op specifiek interleukine-23, dat een rol speelt bij de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa. Door het remmen van deze interleukine worden ontstekingen in de darm verminderd en nemen klachten, zoals diarree en buikpijn, af. Veel patiënten ervaren hierdoor minder vermoeidheid en kunnen beter functioneren in het dagelijks leven.

Voorzorgsmaatregelen

Voordat u start met risankizumab is het van belang om sluimerende of actieve infecties uit te sluiten of te behandelen. Tuberculose is een infectie die soms jarenlang ongemerkt in de longen zit zonder dat u hier iets van merkt. Het gebruik van risankizumab kan ervoor zorgen dat een sluimerende tuberculose-infectie actief wordt. Daarom wordt u voor het starten met risankizumab op tuberculose onderzocht. Ook hepatitis B en - C worden meestal gecontroleerd, en soms ook hiv. Het is belangrijk dat u zelf let op algemene verschijnselen van infecties.

Klachten die hierbij kunnen passen zijn:

- gezwollen lymfeklieren in bijvoorbeeld hals en liezen
- aanhoudend hoesten

- plotseling gewichtsverlies
- koorts.

Het is belangrijk dat u ook let op andere bronnen van infecties zoals wonden of problemen met het gebit. Als u een infectie vermoedt, meld dit dan aan uw behandelaar. Risankizumab mag namelijk niet worden gebruikt als u een ernstige infectie heeft.

Gebruik

De eerste 3 giften van risankizumab worden via een infuus toegediend met een interval van 4 weken. Het infuus wordt in minimaal 1 uur (Crohn) of 2 uur (colitis ulcerosa) toegediend. Vanaf de vierde gift (4 weken na het laatste infuus, 12 weken na de start) wordt risankizumab middels onderhuidse (subcutane) injecties toegediend. U dient zelf de injectie iedere 8 weken toe. Hoewel dit misschien eng lijkt, blijkt het zelfinjecteren goed aan te leren en vaak mee te vallen. U krijgt instructies over de injectietechniek. Mocht u de injectie niet zelf willen of kunnen toedienen, dan kan bijvoorbeeld ook een familielid getraind worden.

Als u tijdens het gebruik van risankizumab verschijnselen van een infectie heeft, zoals koorts, hoesten of diarree, overleg dan met uw behandelaar. Vaak zal de medicatie tijdelijk worden onderbroken totdat de infectie weer over is.

Bijwerkingen

Zeer vaak

- milde infecties zoals verkoudheid en griep

Vaak

- reacties op de injectieplaats, zoals een blauwe plek of zwelling
- hoofdpijn
- jeuk
- vermoeidheid
- huiduitslag, eczeem

Allergische reacties komen maar zelden voor. Mocht u bijwerkingen ervaren of vermoeden, is het belangrijk contact op te nemen met uw behandelaar.

Interacties met andere geneesmiddelen

Risankizumab kan voor zover bekend veilig worden gebruikt naast andere geneesmiddelen. De combinatie met andere afweeronderdrukkende medicijnen geeft een licht verhoogde kans op infecties. Overleg bij twijfel met uw behandelaar.

Zwangerschap

Op dit moment zijn er onvoldoende gegevens beschikbaar over het gebruik van risankizumab gedurende de zwangerschap en het zwanger worden. Overleg met uw behandelaar wanneer u een zwangerschapswens hebt of zwanger bent en risankizumab gebruikt.

Borstvoeding

Op dit moment zijn er onvoldoende gegevens beschikbaar over het gebruik van risankizumab tijdens de borstvoeding. Overleg met uw behandelaar over het geven van borstvoeding tijdens risankizumab gebruik.

Autorijden

Risankizumab veroorzaakt geen sufheid of slaperigheid. U kunt veilig autorijden of apparaten bedienen tijdens de behandeling. Middelen tegen allergische reacties, zoals clemastine, kunnen echter wel sufheid veroorzaken. Deze middelen worden soms gegeven voorafgaand aan, tijdens of direct na de toediening om een allergische reactie te voorkomen of te behandelen.

Vaccinaties

Vaccinaties kunnen minder effectief zijn wanneer u risankizumab gebruikt. Vaccinaties met een vaccin dat (verzwakte) levende virussen of bacteriën bevat, worden afgeraden bij het gebruik van risankizumab.

Dit geldt bijvoorbeeld voor volgende vaccinaties:

- gele koorts,
- tuberculose (BCG),
- bof, mazelen, rode hond (BMR),
- rotavirus
- sommige vaccinaties tegen varicella (waterpokken).

Als een van deze vaccinaties noodzakelijk is, raadpleeg dan eerst uw behandelaar.

Grieprik

U komt in aanmerking voor de (gratis) grieprik, omdat u een iets verminderde afweer tegen infecties heeft. Hiervoor kunt u bij uw huisarts terecht. De grieprik biedt geen bescherming tegen alle griepsoorten.

In Amsterdam UMC, locatie AMC kunt u voor vaccinaties terecht op de polikliniek van het Tropencentrum. Een verwijzing kunt u vragen aan uw behandelaar.

Wanneer contact opnemen?

Informeer uw behandelaar als u verschijnselen ontwikkelt van een allergische reactie (overgevoeligheid) tijdens uw behandeling met risankizumab of als u verschijnselen van een infectie heeft.

Tot de verschijnselen van een infectie behoren:

- koorts
- hoesten
- kortademigheid
- griepachtige klachten
- branderig gevoel bij het plassen.

Als u deze verschijnselen heeft vlak voor een volgend gift, neem dan contact op met uw behandelaar.

Neem ook contact op met uw behandelaar als u een operatie of tandheelkundige ingreep moet ondergaan. Vertel het uw chirurg of tandarts die de ingreep uitvoert dat u een behandeling met risankizumab ondergaat.

Hoe krijgt u de risankizumab (Skyrizi®) -injecties in huis?

Verschillende dure medicijnen, zoals risankizumab, worden niet rechtstreeks vergoed door de zorgverzekering. Amsterdam UMC is verantwoordelijk voor het verstrekken van het geneesmiddel en het begeleiden van de toediening. U dient uw risankizumab zelf op te halen bij de poliklinische apotheek van het ziekenhuis, na uw bezoek aan uw behandelaar. Dit is belangrijk zodat kan worden gecontroleerd of het gebruik van risankizumab nog steeds noodzakelijk en veilig is op het moment dat u een nieuwe voorraad ophaalt.

Hoe bewaren?

Bewaar risankizumab buiten het zicht en het bereik van kinderen bij een temperatuur van 2 tot 8°C (in een koelkast). U mag risankizumab niet invriezen.

Vakantie

Gaat u op vakantie? De injectievloeistof mag bewaard worden bij een temperatuur tot maximaal 25°C gedurende maximaal 24 uur. De injectievloeistof moet worden beschermd tegen licht en worden afgevoerd als deze niet binnen 24 uur wordt gebruikt.

Als u met een vliegtuig reist, neem dan de spuiten mee in de handbagage. De temperatuur in het bagageruim is vaak erg laag waardoor er kans op bevriezing bestaat. Zorg voor een geldig medicijnpaspoort, verkrijgbaar bij uw apotheek.

Contact

Treden er thuis complicaties of problemen op, of heeft u vragen, neemt u dan telefonisch contact op met de polikliniek Maag-, Darm- en Leverziekten. 's Avonds, 's nachts of in het weekend neemt u contact op met uw huisarts of de Specialistische Spoed Opvang (SSO) van Amsterdam UMC, locatie VUmc. Telefoonnummer: 020 444 36 36

Mijn Dossier

De app Mijn Dossier is een digitale omgeving waarin patiënten van Amsterdam UMC kunnen inloggen om hun medisch dossier, afspraken en uitslagen in te zien. Ook kunt u berichten sturen naar uw zorgverlener of een video-afpraak bijwonen via Mijn Dossier. Meer informatie over Mijn Dossier vindt u op: <http://mijndossier.amsterdamumc.nl>

Neem bij vragen of het gebruik van Mijn Dossier contact op met het Digipunt:

- telefoonnummer: 020 444 33 36 (maandag t/m vrijdag 08.00 tot 16.30 uur)
- e-mail: digipunt@amsterdamumc.nl

Vragen?

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met uw behandelaar via Mijn Dossier of de polikliniek Maag-, Darm- en Leverziekten.

Contactgegevens

Polikliniek Maag-, Darm- en Leverziekten, locatie VUmc

Receptie Q

- telefoonnummer: 020 444 11 25 (maandag t/m vrijdag van 8.30 - 12.00/13.00 - 16.00 uur)
- e-mail: mdl@amsterdamumc.nl

Verpleegkundig specialist IBD

Bereikbaar via Mijn Dossier. Schrijf uw bericht aan:

P Vumc Mdl Ibd Verpleegkundig Specialisten

Spoed-inbelspreekuur: maandag t/m vrijdag van 10.00 en 11.00 uur via 020 444 14 30

Dagbehandeling MDL, locatie VUmc

Receptie W

- telefoonnummer: 020 444 11 25

Specialistische Spoed Opvang (SSO), locatie VUmc

's avonds, 's nachts of in het weekend

- telefoonnummer: 020 444 36 36

Tropencentrum, locatie AMC

- telefoonnummer: 020 566 38 00

Poliklinische Apotheek Amsterdam UMC, locatie AMC

locatie: C0-123

- telefoonnummer: 020 566 36 77
- e-mail: amcapotheek@amc.nl

Poliklinische Apotheek Amsterdam UMC, locatie VUmc

locatie: begane grond Polikliniek

- telefoonnummer: 020 444 27 77
- e-mail: apothek.polikliniek@vumc.nl

Website

algemeen IBD: <https://ibd-amsterdamumc.nl/>

medicatiefolders: <https://ibd-amsterdamumc.nl/behandeling/medicatie/>

Noteer hier uw vragen: